

MICHELSEN

ÚRSMÍÐIR SÍÐAN 1909

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.sviss.is

ROLEX

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 16. nóvember 2011 | 18. tölublað | 7. árgangur

Sími: 512 5000 | [visir](http://www.visir.is) www.visir.is

Göngum
hreint til verks!

GUÐJÓNÓ
VISTVÆN PRENTSMÍÐJA
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Ósamtaka nágrannar

→ Ekkert Norðurlandanna fetar sama veg í gjald-eyrismálum.

→ Norðmenn langríkastir og langmestur óstöðugleiki hjá Íslendingum.

Hlutabréfamarkaður að þróast

Búist er við hrinu nýskráninga í Kauphöllina á næstu misserum eftir rólega tíð frá bankahruni. Enn eru þó ákveðnar hindranir í vegi þess að hér myndist vel starfandi hlutabréfamarkaður á ný.

Meðal atriða sem hafa staðið eflingu markaðarins fyrir þrifum má nefna hve erfiðlega hefur gengið að endurskipuleggja skuldir fyrirtækja, breytingar á skattalögum og fáa þátttakendur á markaðnum. Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar, telur ástæðu til að skoða að koma aftur á skattaafslætti til handa þeim sem kaupir hlutabréf.

SÍÐA 6

Bláfugl í söluferli snemma 2012

Söluferli Bláfugls, sem er að stærstum hluta í eigu Miðengis, eignarhaldsfélags Íslandsbanka, fer sennilega af stað á fyrri hluta næsta árs.

„Við gerum ráð fyrir því að fara fljótlega af stað með söluferli en ég á síður von á því að það verði á þessu ári. Ég reikna frekar með því að það verði á fyrri hluta næsta árs,“ segir Ólafur Þór Jóhannesson, framkvæmdastjóri Miðengis.

Á árinu 2010 tapaði Bláfugl jafngildi tæpra 60 milljóna íslenskra króna á núverandi gengi. Í lok árs 2010 var eigið fé fyrirtækisins jafngildi rúmra tveggja milljarða króna en athygli vekur að fyrirtækið sat í lok síðasta árs á miklu magni reiðufjár, eða jafngildi tæpra 1600 milljóna.

- MPL

Kostur tapaði 55 milljónum

Lágvöruverðsverslunin Kostur tapaði 55 milljónum króna á síðasta ári. Velta verslunarinnar er ekki gefin upp í ársreikningi fyrir árið 2010. Stærstu eigendur Kosta eru JGS eignarhaldsfélag ehf. (34%), TGS ehf. (33%), sem bæði eru í eigu Jóns Geralds Sullenberger. Þriðji stærsti eigandi er Vanilla ehf. (15%) sem er í eigu Jans Bernstorff Thomsen og Laufeyjar Jóhannsdóttur. Alls eru hluthafar félagsins sjö talsins.

Skuldir Kosta voru 197 milljónir króna um síðustu áramót. Þar af voru 165 milljónir króna viðskiptaskuldir. Þá skuldaði félagið lánastofnunum 31 milljón króna og komu þær skuldir allar til á árinu 2010. Eignir Kosta voru metnar á 259 milljónir króna en óráðstafað eigið fé var neikvætt um 72 milljónir króna. Kostur hóf starfsemi í nóvember 2009.

- PSJ

Þegar maður fer ótroðnar slóðir er gott að vera í öruggum höndum.

Páll Guðmundsson, framkvæmdastjóri Ferðafélags Íslands

Hver einasti viðskiptavinur okkar er einstakur og þarfirnar geta verið ólíkar. Með þetta að leiðarljósi höfum við þróað lausnir – sniðnar að þinni atvinnugrein. Hafðu samband og í sameiningu finnum við greiðslulausn sem hentar þínum rekstri.

Fyrirtækjalausnir Valitor | sími 525 2080 | www.valitor.is | fyrirt@valitor.is

Greiðslulausnir sniðnar að þinni atvinnugrein.

- Þjónusta
- Veitingahús
- Verslun
- Heildsölur
- Ferðaþjónusta
- Íþrótt- og félagsamtök
- Ríki- og sveitarfélög

VALITOR
Lausnir án landamæra

Mikið af innlendum gjaldeyri var flutt til landsins 12 milljarðar flæddu inn í fyrra

Seðlabankinn gaf heimildir til þess í fyrra að flytja inn tæplega 11,8 milljarða af innlendum gjaldeyri til landsins. Þessar heimildir voru veittar á grundvelli undanþága frá gjaldeyrishöftunum, en höftin kveða m.a. á um að bannað sé að flytja

aflandskrónum til landsins. Þetta kom fram í svari efnahags- og viðskiptaráðherra við fyrirspurn Vigdísar Hauksdóttur, þingmanns Framsóknarflokksins, á Alþingi. Vigdís spurði um innflutning á aflandskrónum frá því að gjaldeyrishöftunum hefði verið komið á.

ÁRNI PÁLL
ARNASON

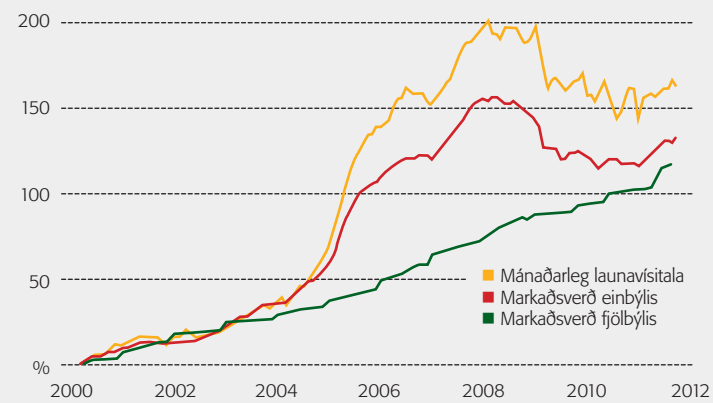
Fróðleiksmolinn

DataMarket

Er fasteignaverð of hátt?

Frá árinu 2000 og til og með október 2011 hefur markaðsverð á einbýli hækkað um 162% en markaðsverð á fjölbýli um 133%. Á sama tíma hafa laun almennt hækkað um 118% (lok september) og munar töluverðu að laun hafi haldið í við markaðsverð á fasteignum og þá sérstaklega einbýli.

Á löngu tímabili ætti fasteignaverð og laun að haldast nokkuð í hendur. Frá byrjun árs 2011 hefur fasteignamarkaðurinn tekið við sér og fasteignaverð á einbýli og fjölbýli hækkað. Þrátt fyrir almennar launahækkanir í vor virðist lítið ekki vera að minnka, sérstaklega ef lítið er til verðþróunar á einbýli í samanburði við almenna þróun launa.

Dagatal viðskiptalífsins

keldan
dagatal viðskiptalífsins

MIDVIKUDAGUR 16. NÓVEMBER

→ Fundargerð peningastefnufndar Sí

FIMMTUDAGUR 17. NÓVEMBER

→ Samræmd vísitala neysluverðs í okt. 2011
→ Velta skv. virðisaukaskattskýrslum jan-ágúst 2011
→ Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu
→ Ský: Hugbúnaðarráðstefnan

FÖSTUDAGUR 18. NÓVEMBER

→ Útboð ríkisbréfa
→ Ský: Digital Momentum

MÁNUDAGUR 21. NÓVEMBER

→ Útboð verðbréfa – hagvísir Sí

ÞRIÐJUDAGUR 22. NÓVEMBER

→ Verðmæti sjávarafra jan-ágúst 2011
→ Vísitala byggingakostnaðar fyrir des. 2011
→ Málstofa: Viðskiptakjör og hagstjórn í litlu opnu hagkerfi

Allar markaðsupplýsingar eru aðgengilegar á VÍSIR

Fasteign verður skipt upp milli eigenda

Eignum og skuldum félagsins verður skipt upp á milli Íslandsbanka, Reykjanesbæjar og smærri sveitarfélaga. Miklar afskriftir verða vegna HR og Álftaness.

SVEITARFÉLÖG

Þóður Snær Júlíusson
thordur@frettabladid.is

Eignarhaldsfélaginu Fasteign mun verða skipt upp í móðurfélag og þrjú dótturfélög samkvæmt tillögum sem lagðar verða fyrir hluthafafund félagsins í lok þessa mánaðar. Heimildir Markaðarins herma að eignir Reykjanesbæjar verði í einu félaginu, eignir annarra sveitarfélaga sem standa að Fasteign í öðru og afgangurinn af eignum Fasteignar í hinu þriðja. Skuldir verða látnar fylgja öllum eignunum. Kröfuhafar Fasteignar, Íslandsbanki og skilanevnd Glitnis, munu þó taka á sig milljarða króna afskriftir vegna byggingar Háskólans í Reykjavík, ógjaldfærni Álftaness og lánabreytinga annarra sveitarfélaga. Lengt verður í lánnum sveitarfélaga til 30 ára, öllum lánnum breytt úr evrulánum í krónulán og leiga lækkuð. Á næsta stigi endurskipulagningarinnar er síðan stefnt að því að dótturfélögin verði færð í eigu þeirra aðila sem nýta fasteignirnar sem inni í þeim eru. Þetta er niðurstaða samningsviðræðna Fasteignar við kröfuhafa sína sem lögmaðurinn Lárus Blöndal hefur stýrt og staðið hafa yfir um margra mánaða skeið. Niðurstaðan verður lögð fyrir hluthafafund í lok nóvember og vonir standa til að henni verði hrint í framkvæmd fyrir lok þess árs.

Fasteign var stofnað af nokkrum sveitarfélögum og Glitni í árslok 2002. Stofnaðilar lögðu eignir inn í félagið og leigðu þær síðan aftur af því. Á meðal eigna sem sveitarfélögin lögðu inn voru íþróttamannvirki og skóla- og stjórnsýslubyggingar. Glitnir lagði eignir sem hýstu hluta af starfsemi bankans og lóð við Kirkjusand, en á henni átti að byggja nýjar höfuðstöðvar bankans. Fasteign réðst auk þess í margs konar framkvæmdir. Þeirra kostnaðarsömumust var nýbygging Háskólans í Reykjavík.

Fasteign skilaði inn ársreikningi í lok september síðastliðins. Þar kemur fram að félagið hafi tapað 1,3 milljörðum króna á síðasta ári þrátt fyrir að leigutekjur þess hafi verið um 2,5 milljarðar króna miðað við gengi dagsins í dag. Hreinn fjármagnskostnaður félagsins var 3,1 milljarður króna

FOKDÝR Nýbygging Háskólans í Reykjavík var dýrasta framkvæmd sem Fasteign réðst í á starfstíma sínum. Kröfuhafar þurfa að afskrifa háar fjárhæðir vegna hennar.

HÁ LAUN OG EIGNASALA

Meðallaun 1,3 milljónir á mánuði

Stöðugildi hjá Eignarhaldsfélaginu Fasteign voru sex í árslok 2010. Alls greiddi félagið 95 milljónir króna á gengi dagsins í dag í laun og launatengd gjöld á því ári. Meðalkostnaður á starfsmann vegna launa og tengdra gjalda í fyrra var því um 15,8 milljónir króna, eða 1,3 milljónir króna á mánuði. Árið 2009 nam heildarkostnaður vegna þessa 144,5 milljónum króna vegna jafnmargra starfsmanna. Meðalkostnaður á hvern starfsmann var því 24,1 milljón króna yfir árið eða um tvær milljónir króna á mánuði.

Reykjanesbær losar miklar eignir

Reykjanesbær, næststærsti eigandi Fasteignar, birti í apríl lista yfir helstu seljanlegu eignir sínar. Þar kom fram að þar á meðal væri innstæða upp á 2,5 milljarða króna. Sú innstæða var tekin út og notuð til að greiða niður skuldabréfaútböð sem bærinn efndi til í október 2008. Bærinn á auk þess skuldabréf úttekið af Magma Energy Sweden sem er á gjalddaga 16. júlí 2016. Stofnvirði bréfsins er 8,3 milljarðar króna en ritað hefur verið undir viljayfirlýsingu um sölu á bréfinu til Alterra Power fyrir að minnsta kosti 5,8 milljarða króna. Félagið hefur tíma fram í miðjan febrúar til að fjármagna kaupin. Þá átti bærinn land og auðlindir undir virkjanasvæði á Reykjanesi sem boðin voru ríkissjóði til sölu á 1,8 milljarða króna. Samkomulag náðist um kaupin í síðustu viku. Verðmiðinn var 1,2 milljarðar króna. Síðasta seljanlega eignin sem tiltekin var á listanum var 66,8% eignarhlutur í HS Veitum sem bókfærður er á 6,5 milljarða króna. Gangi kaup Alterra á Magma-skuldabréfinu eftir verður eignarhluturinn í HS Veitum eina eignin á listanum sem verður enn í eigu Reykjanesbæjar.

í fyrra og rúmlega tvöfaldaðist á árinu.

Eigið fé Fasteignar er sagt 9,8 milljarðar króna samkvæmt reikningnum en félagið skuldaði um 44,5 milljarða króna um síðustu áramót. Það tók ný lán upp á 11,1 milljarð króna á árinu 2010. Þorri þess fjár var notaður til að greiða niður 8,3 milljarða króna lán sem var á

gjaldþaga í fyrra. Endurskoendur félagsins gera þó fyrirvara við undirskrift ársreikningsins þar sem veruleg óvissa ríkir um verðmæti eigna félagsins. Þar skiptir mestu að óbyggðar höfuðstöðvar Glitnis banka við Kirkjusand, sem verða aldrei byggðar, eru bókfærðar á um 3,1 milljarð króna. Sem stendur er starfrækt ökugerði á lóðinni.

Átt þú verðmæti eða gögn sem þurfa að vera örugg?
Öryggis- og eldvarnarskápar
fyrir fyrirtæki og heimili

www.optima.is

ROSENGRENS

SecureLine

STOFNAÐ 1953

OPTIMA

Vínlandsleið 6-8, S. 588 9000

Optima er aðili að rammisamningi Ríkiskaupa

ÞAÐ ER OKKAR VAL AÐ VERA Í GÓÐU FORMI

„Ég nýt þess að búa til hollan og góðan mat.
Ég hreyfi mig reglulega og nota Slendertone
til að fá stinnari líkama.
Ég nota beltið á morgnana á meðan ég tek mig
til fyrir daginn, þegar ég fer út að ganga, þegar
ég elda matinn eða bara þegar mér hentar“.

*Sigríður Arnardóttir
fjölmíðlakona: „Sirrý á sunnudagsmorgnum“ á Rás 2
og fyrirlesari - www.sirry.is*

„Mér finnst gott að geta samræmt æfingar
og daglegt líf. Vinnudagurinn byrjar snemma
og ég þarf að vera vel upplagður þannig
að ég legg áherslu á hollt og gott mataræði,
reglulega hreyfingu og styrkingu líkamans
með Slendertone“.

*Heimir Karlsson
útværpsmaður á Bylgjunni*

S L E N D E R T O N E - H O L L T M A T A R Æ Ð I - H R E Y F I N G

SLENDERTONE™

Áratuga reynsla og rannsóknir
sýna að Slendertone virkar

allt fyrir kroppinn

HREYSTI

Skeifunni 19 - S. 568 1717

www.hreysti.is

Netverslun: www.hreysti.is

Sama verð um land allt - frí heimsending fyrir utan höfuðborgarsvæðið

OPIÐ VIRKA DAGA FRÁ KL. 10-18, LAUGARD. KL. 11-15

System+ dömu- / herrabelti

Tilboðsverð

kr. 29.995,-

System+ dömu- / herrapakki - belti + buxur kr. 39.995 - **Tilboðsverð**
System+ dömu- / herrapakki - belti + armar kr. 39.995 - **Tilboðsverð**

20 mínútur með Slendertone jafngildir 120 uppsetum

Ólík peningamál Norðurlanda

Engin tvö norrænu ríkjanna haga peningamálum sínum með sama hætti. Íslendingar eru í höftum, Finnar með evru, Danir fastir við hana, Svíar innan ESB en utan EMU og Norðmenn standa utan við bæði með olíuauð sinn.

FRÉTTASKÝRING

Þórður Snær Júlíusson,
Magnús P. Lúðvíksson og Þorgils Jónsson

Þótt Norðurlandarákin eigi ómdeilanlega margt sameiginlegt hafa þau kosið að haga peningamálum sínum á ansi mismunandi vegu síðustu ár. Þar kemur margt til en ljóst er að tími skandinavíska myntbandalagsins, sem var við lýði á síðari hluta 19. aldar er liðinn.

Það hvernig lönd haga peningamálum snýst í raun um val á milli þriggja almennt æskilegra val-

kosta samkvæmt kenningunni um hina ómögulegu þrenningu. Valkostirnir þrír eru í fyrsta lagi sjálfstæð peningamálafestna sem eykur möguleika á hagstjórn og sveiflujöfnun, í öðru lagi frjálst flæði fjármagns sem auðveldar viðskipti og fjárfestingu og loks fast gengi við gjaldmiðla annarra ríkja sem auðveldar viðskipti við ríkin og dregur úr verðbólgu. Bæði reynsla og fræði hafa leitt í ljós að ríkjum sem reyna að ná öllum þessum markmiðum mistekst ætíð en hægt er að ná tveimur á kostnað hins þriðja.

Eins og sakir standa velur

Ísland að halda gengi krónunnar svo til föstu og iðkar sjálfstæða peningamálafestnu en verður þar með að hefta flæði fjármagns. Frá 2001 til 2008 völdu Íslendingar hins vegar að kasta föstu gengi fyrir róða og létu krónuna fljóta en þurftu í staðinn ekki að hefta flæði fjármagns. Löndin í evrusamstarfinu skipta á sjálfstæðri peningastefnu og sameiginlegri og njóta í staðinn fasts gengis sín á milli og frjáls flæðis fjármagns.

Eins og sjá má á þessari síðu hafa Norðurlandarákin tekist á við hina ómögulegu þrenningu á

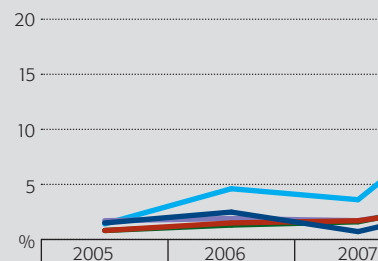
ólíka vegu. Íslendingar fórna nú frjálsu flæði fjármagns en Finnar og Danir fórna sjálfstæðri peningastefnu á meðan Norðmenn og Svíar fórna föstu gengi.

Þegar peningastefna er mótuð er margt sem þarf að hafa í huga og það er langt í frá augljóst að ein leið sé í öllum tilfellum betri en önnur. Hagfræðingar eru hins vegar almennt þeirrar skoðunar að gjaldeyrishöft séu til lengri tíma óskynsamlegasti valkosturinn. Samanburður á peningamálum Norðurlandarákjanna getur mögulega veitt aðeins gleggri mynd af því um hvað málið snýst.

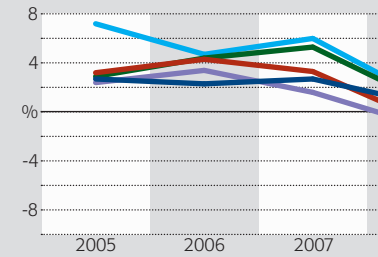
SAMANBURÐUR NORÐURLA

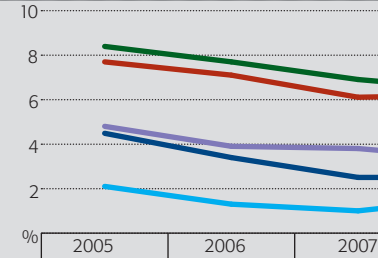
VERÐBÓLGA

HAGVÖXTUR

ATVINNULEYSI

DANMÖRK

Höfnuðu evrunni

Danmörk hefur verið fullgildur meðlimur í Evrópusambandinu allt frá árinu 1973 en er ekki aðili að myntbandalaginu. Danir eru þó tengdir evrunni vegna aðildar sinnar að gengissamstarfi Evrópu (ERM II). Það felur í sér að gengi dönsku krónunnar má sveiflast 2,25% sitt hvoru megin við gengi evrunnar.

Danir eru hið eina af ESB-löndunum sem gengi á sambandið á síðustu öld sem hefur þennan háttinn á en það er vegna sérstakrar undanþágu sem Danmörk fékk frá Maastricht-sáttmálanum. Danir höfnuðu fyrst sáttmálanum í afar tvísýnni þjóðar- atkvæðagreiðslu árið 1992, en eftir að samið hafði verið um ýmsar undanþágur Dönum til handa var sáttmálinn samþykktur árið 1993.

Eftir að evran var tekin upp í ESB-ríkjunum tíu í myntbandalaginu í ársbyrjun 1999 var ákveðið að efna til þjóðaratkvæðis að nýju um hvort taka ætti upp evruna. Kosningin fór fram í október 2000 og var evrunni hafnað þar sem 53% neituðu upptöku hennar.

Pólitískar línur voru dregnar í þessu kjöri þar sem Jafnaðarmenn, Venstre, Íhaldsflokkurinn og Róttæki flokkurinn mæltu með því að evran væri tekin upp, en í hópi andstæðinga voru Sósíalíski þjóðarflokkurinn, Danski þjóðarflokkurinn og Samstöðulistinn auk þess sem þjóðarhreyfingin gegn ESB og Júnihreyfingin tóku virkan þátt í baráttunni.

Helstu rök með upptöku lutu að því að með því fengi Danmörk að taka þátt í ákvörðunartöku í Seðlabanka Evrópu,

minni kostnaður yrði vegna millilanda- viðskipta og vextir myndu lækka.

Gagnrökin voru meðal annars þau að með upptöku evru myndi Danmörk tapa fullveldi yfir peningastefnu auk þess sem áhersla var lögð á táknrænt gildi krónunnar fyrir Dani. Þá var gengisfall evru gegn Bandaríkjadal talið til marks um að evran væri veikur gjaldmiðill og Dönum væri betur komið til langs tíma að halda sig við krónuna.

Frá því að Danir höfnuðu evrunni hefur þeim gengið ágætlega á eigin spýtur þar sem þeir hafa jafnan uppfyllt öll skilyrði til þess að taka evruna upp og landsframléiðsla í Danmörku hefur alltaf verið hærri en á evrusvæðinu. Þó má setja ákveðin spurningarmerki við áhersluna á fullveldi í peningastefnu í ljósi þeirra takmarkana

sem eru innifalin í gengissamstarfinu.

Lengi voru hugmyndir um að bera upptöku evru aftur undir þjóðina og samkvæmt skoðanakönnunum síðustu ár fyrir hrun voru talsvert fleiri fylgjandi upptöku en þeir sem voru á móti. Það er nú gjörbreytt í ljósi vanda evrusvæðisins og í síðustu könnun, sem gerð var fyrir Danske Bank, kom í ljós að 50,6% voru mótfallin upptöku evru en aðeins 22,5% voru því fylgjandi.

Samkvæmt spá Eurostat verður hagvöxtur Danmerkur í ár sá lægsti á Norðurlöndunum, um 1,2%, en samdrátturinn var ekki eins mikill og var í Finnlandi og á Íslandi þegar versti lét. Verðbólga er svipuð og í Noregi, Svíþjóð og Finnlandi, en atvinnuleysi hefur aukist stórum og var 7,4% á síðasta ári.

ÍSLAND

Sögulegur óstöðugleiki

Íslenska krónan varð til í janúar 1871 með löggjöf sem aðskildi fjárhag landsins og Danmerkur. Til að byrja með var íslenska krónan jafn sterk þeirri dönsku en frá 1920 var farið að skrá hana sjálfstætt. Síðan þá hefur virði þeirrar íslensku hriðfallið og í dag þyrfti 2.134 gamlar íslenskar krónur til að kaupa eina danska. Í millitíðinni, árið 1981, átti sér stað myntbreyting þar sem tvö núll voru tekin af verði krónunnar. Því er gengi íslensku krónunnar gagnvart þeirri dönsku í dag 21,34 krónur.

Íslenska krónan hefur sögulega verið afar óstöðugur gjaldmiðill og gengingsfellingar voru tíðar hér á árum áður til að stemma stigu við mikilli verðbólgu. Frá 1974 til ársins 1985 var krónan til að mynda felld

25 sinnum. Árið 1979 voru sett lög um verðtryggingu til að stemma stigu við verðbólgunni. Verðtryggingin virkar í meginatriðum þannig að höfuðstóll skuldar breytist í takt við verðlagsþróun. Frá árinu 1995 hefur vísitala neysluverðs verið notuð til verðtryggingar á sparifé og lánsfé í íslenskum krónum.

Vegna óstöðugleika krónunnar voru við lýði gjaldeyrishöft á Íslandi frá 1931 og fram til 1990 þegar hún var sett á flot. Upphaflega flaut hún þó ekki frjáls heldur reyndi Seðlabanki Íslands að stýra flötinu með inngripum. Frá mars 2001 var krónan sett á frjálst flot og Seðlabankinn tók upp verðbólgu markmið sem miðaði við 2,5% ársverðbólgu. Til að ná því markmiði, sem gerðist einungis einu

sinni, notaðist bankinn við stýrivexti. Ný gjaldeyrishöft voru síðan sett á haustið 2008 eftir að íslenska krónan féll um 50% gagnvart erlendum myntum. Um miðjan september síðastliðinn samþykkti Alþingi lög um að gjaldeyrishöftin verði í gildi til ársloka 2013.

Ísland er eina ríki heims sem er með færri en eina milljón íbúa, en þau eru 40 talsins, sem heldur úti eigin gjaldmiðli. Helstu kostir íslensku krónunnar eru þeir að með gengisfellingunni hennar er hægt að ná jákvæðum viðskiptajöfnuði tiltölulega fljótlega eftir að efnahagsáfall ríða yfir, enda útflutningsatvinnuvegir sterkir. Þær gengisfellingar rýra á hinn boginn kaupmátt almennings gríðarlega.

Meðaltalsverðbólga á Íslandi var

7,7% á árunum 2005-2010. Hæst var hún á ársgrundvelli árið 2009 þegar verðbólga mældist 16,3%. Það er miklu hærri verðbólga er fyrirfannst í hinum Norðurlöndunum á sama tíma.

Hagvöxtur á Íslandi var mjög mikill fyrir bankahrun. Á árunum 2005-2007 var hann að meðaltali tæp 6% á ári. Eftir hrun féll hann skarpt og var 6,7% samdráttur árið 2009. Í fyrra var samdráttur upp á 4%. Spár gera ráð fyrir 2,1% hagvexti í ár sem er hærri en spáð er í Danmörku og litlu minna en spár gera ráð fyrir að verði í Noregi.

Atvinnuleysi hefur sögulega verið afar lágt á Íslandi. Á árunum 2005-2008 var það að meðaltali 1,5%, sem er mun lægra en hjá öllum hinum

Norðurlöndunum. Frá haustinu 2008 hefur það hins vegar farið stigvaxandi og var um 8% að meðaltali árin 2009 og 2008. Atvinnuleysið hefur verið í ryrnun það sem af er árinu 2011 og var 6,8% í lok október. Það er nánast sama hlutfalli og í Danmörku, Finnland og Svíþjóð.

Heildarskuldir hins opinbera á Íslandi eru rúmlega 109% af vergri landsframléiðslu, sem er mun hærri en á hinum Norðurlöndunum. Landsframléiðsla á mann er þó hærri á Íslandi en í Finnlandi og Danmörku, en lægri en í Svíþjóð og Noregi.

Velkomin í Eignastýringu Landsbankans

Eignastýring Landsbankans er sérhæfð fjármálaþjónusta fyrir viðskiptavinum sem vilja byggja upp öflugt eignasafn og njóta sérfræðiráðgjafar á öllum sviðum bankþjónustu.

Heimsæktu ráðgjafa Eignastýringar í Austurstræti 11, hringdu í 410 4040 eða sendu okkur póst á fjarmalaradgjof@landsbankinn.is.

Landsbankinn

landsbankinn.is

410 4000

Sigurður B. Stefánsson

Eyrún Anna Einarsdóttir

NDANNA

ÍSLAND

Gjaldmiðill	Íslensk króna
Fyrirkomulag	Ætti í raun að vera föst vegna gjaldeyrishafta en flýtur að takmörkuðu leyti
Tengsl við ESB	Aðili að EES
Verðbólga*	5.3
Atvinnuleysi*	6.8
Hagvöxtur	2.5
Brúttó skuldir hins opinbera**	109.3
Nettó skuldir hins opinbera**	67.1
Staða fjárlaga**	Neikvæð um 4.1
Landsframleiðsla á mann	38.080***

* Í október. ** Hlutfall af landsframleiðslu. *** Í dollurum. Heimildir: Hagstofan og AGS

NOREGUR

Gjaldmiðill	Norsk króna
Fyrirkomulag	Flýtur
Tengsl við ESB	Aðili að EES
Verðbólga*	1.5
Atvinnuleysi**	3.3
Hagvöxtur	1.7
Brúttó skuldir hins opinbera***	55.4
Nettó skuldir hins opinbera***	-161.0
Staða fjárlaga***	Jákvæð um 12
Landsframleiðsla á mann	53.376****

* Í september. ** Í júlí. *** Hlutfall af landsframleiðslu. **** Í dollurum. Heimildir: Eurostat og AGS

FINNLAND

Gjaldmiðill	Evra
Fyrirkomulag	Flýtur en föst gagnvart öðrum evruríkjum
Tengsl við ESB	Meðlimur í ESB
Verðbólga*	3.2
Atvinnuleysi*	6.9
Hagvöxtur	3.5
Brúttó skuldir hins opinbera**	50.2
Nettó skuldir hins opinbera**	-59.7
Staða fjárlaga**	Neikvæð um 1.0
Landsframleiðsla á mann	36.723***

* Í september. ** Hlutfall af landsframleiðslu. *** Í dollurum. Heimildir: Eurostat og AGS

SVÍPJÓÐ

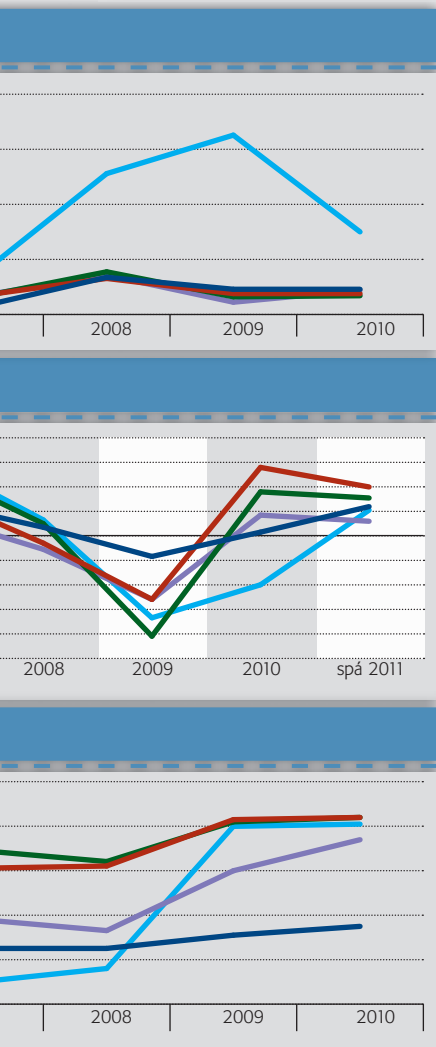
Gjaldmiðill	Sænsk króna
Fyrirkomulag	Flýtur
Tengsl við ESB	Meðlimur í ESB
Verðbólga*	1.6
Atvinnuleysi*	6.8
Hagvöxtur	4.4
Brúttó skuldir hins opinbera**	36.0
Nettó skuldir hins opinbera**	-20.8
Staða fjárlaga**	Jákvæð um 0.8
Landsframleiðsla á mann	40.614***

* Í september. ** Hlutfall af landsframleiðslu. *** Í dollurum. Heimildir: Eurostat og AGS

DANMÖRK

Gjaldmiðill	Dönsk króna
Fyrirkomulag	Flýtur en má ekki vikja lengra en 2.25 frá ákveðnu gengi gagnvart evru
Tengsl við ESB	Meðlimur í ESB
Verðbólga*	2.7
Atvinnuleysi*	6.9
Hagvöxtur	1.5
Brúttó skuldir hins opinbera**	44.3
Nettó skuldir hins opinbera**	1.8
Staða fjárlaga**	Neikvæð um 3.0
Landsframleiðsla á mann	37.742***

* Í september. ** Hlutfall af landsframleiðslu. *** Í dollurum. Heimildir: Eurostat og AGS

■ Noregur
■ Svíþjóð
■ Finnland
■ Danmörk
■ Ísland

FINNLAND

Stigu fram úr skugga stórveldis

Finnland hefur verið meðlimur í Myntbandalagi Evrópu frá 1999, en fjórum árum áður varð landið fullgildur meðlimur í Evrópusambandinu. Finniska markið var lagt niður árið 2002 og evran var tekin upp þess í stað.

Það sem einkenndi stöðu Finnlands einna helst á tíunda áratugnum var annars vegar sú staðreynd að landið var nýstigið út úr skugga Sovétríkjanna eftir lok kalda stríðsins og hins vegar gekk Finnland í gegnum djúpa kreppu í upphafi áratugarins og var að rísa upp úr lægðinni þegar að ESB-aðild kom.

Sumir fræðimenn hafa haldið því fram að virkni Finnlands í þátttöku á alþjóðasviðinu mótist af því að landið vilji marka sér sterka stöðu í lykilmálum en ekki verða að jadarríki á nokkurn hátt.

Upptaka evrunnar var þó hitamál innanlands og meirihluti almennings var andsnúinn þeim hugmyndum eftir að inn í ESB var komið. Helstu rökinn fyrir evruaðild voru þau að með því fengist ákveðinn stöðugleiki í efnahagsmálum og trúverðugleiki í peningastefnu. Þá þótti líklegt að skilvirki markaða myndi aukast og stýrivextir yrðu lægri en með sjálfstæða peningastefnu.

Mótrökinn lutu hins vegar að því að efnahagsveiflur annarra evrulanda væru ekki í takti við þær finnsku enda væri atvinnulíf og útlutningur fábreytt og aðeins þriðjungur útlutningsverðmæta væri vegna viðskipta við evrusvæðið. Helstu viðskiptalöndin voru Svíþjóð

og Bretland sem væru hvorugt með evru og því ekki hægt að bregðast við minni samkeppnishæfni með gengislækkun marksins.

Fram kemur í erindi sem Erkki Liikanen, seðlabankastjóri Finnlands, hélt fyrir nokkrum árum að það sem hafi riðið baggamuninn hafi verið von um stöðugri stýrivexti og minni verðbólgu, auk þess sem pólitískir þættir hafi komið til, en Finnar vildu gjarna fá að sitja við borðið í innri hring ESB.

Liikanen segir að reynsla Finna hafi í flestu verið jákvæð eftir upptöku evrunnar. Þrátt fyrir að sveiflur hafi verið á fyrstu árum aldarinnar, bæði innanlands og utan, varð verðbólga ekki vart að miklu marki og landið stóð til dæmis af sér það þegar netbólán sprakk á sínum tíma.

Mikil andstaða var við þátttöku í myntbandalaginu meðal almennings fyrst um sinn en árið 2009, í miðri niðursveiflu þar sem landsframleiðsla dróst saman um 8% milli ára, sagðist 81% Finna vera ánægð með evruna sem gjaldmiðil. Þá sögðust 57% vera efins um að landinu hefði reitt betur af ef það hefði haldið sjálfstæðri mynt.

Finnland náði sér snögglega upp úr samdrættinum 2009 og var strax í fyrra komið með hagvöxt upp á tæp 3,6% og gera spár ráð fyrir rétt rúmlega 3% vexti í ár. Verðbólga er innan við 2%, sem er svipað og á árunum fyrir hrun, og atvinnuleysi er 8,4%, sem er það sama og árið 2005, eftir að hafa farið allt niður í 6,4% árið 2008.

NOREGUR

Er olíustórveldi

Norðmenn hafa tvívegis kosið um aðild að Evrópusambandinu (ESB), árin 1972 og 1994, en hafnað henni í bæði skiptin í þjóðaratkvæðagreiðslu. Landið er aðili að Evrópska efnahagsvæðinu (EES) og hefur því frjálsan og tollalausn aðgang að innri markaði Evrópu.

Norðmenn hafa því sannarlega reynt að gerast hluti að ESB og evrusvæðinu. Því hefur bara verið hafnað af landsmönnum. Það er því ein ástæða þess að landið heldur úti sínum eigin gjaldmiðli, norsku krónunni. Peningamálastefna Norðmanna snýst um að halda gjaldmiðli landsins stöðugum gagnvart evrópskum gjaldmiðlum, og aðallega evru, enda flytja Norðmenn mest af vörum sínum þangað. Hin ástæðan fyrir sjálfstæðum gjaldmiðli er olíuauður.

Norðmenn fundu miklar olíuauðlindir í Norðursjó á sjöunda áratug síðustu aldar. Í dag er landið fimmti stærsti olíuútflytjandi í heimi og annar stærsti gasútflytjandi Evrópu. Um 46% af öllum útflytningi landsins í fyrra voru olía og gas og 28% af þjóðartekjum ríkisins koma úr þessum geira. Arður vegna olíuvinnsunnar rennur inn í hinn svokallaða Olíusjóð, sem fjárfestir síðan allt að 60% af arðinum aftur á alþjóðlegum hlutabréfmarkaði. Um mitt þetta ár voru um 67 þúsund milljarðar íslenskra króna í sjóðnum. Spár gera ráð fyrir því að hann muni vaxa í 84 þúsund milljarða króna fyrir árslok 2014 og í um 118 þúsund milljarða króna fyrir lok árs 2019.

Verg landsframleiðsla á ári er enda langhæst í Noregi af norrænu ríkjunum, eða 6,3 milljónir króna á mann. Verðbólgan reis hæst í 3,4% árið 2008 en mældist 1,5% í júlí síðastliðnum. Atvinnuleysi í Noregi mældist 3,3% í Noregi á þeim tíma, sem er helmingi minna en í Svíþjóð þar sem næstmínst atvinnuleysi er á Norðurlöndunum.

SVÍPJÓÐ

Með meiri hagvöxt en ESB

Svíþjóð gekk í Evrópusambandið (ESB) árið 1995 ásamt nágrönnum sínum Finnum eftir að hafa gengið í gegnum slæma kreppu í byrjun tíunda áratugarins. Samhliða aðildarumsókninni var ætíð stefna landsins að taka upp sameiginlega mynt ESB, evruna. Svíar létu hóp sérfræðinga, undir stjórn hagfræðiprófessorsins Lars Calmfors, fara yfir málið og skilaði nefndin skýrslu í október 1995. Þar var komist að þeirri niðurstöðu að landið ætti ekki, að minnsta kosti til að byrja með, að taka þátt í Efnahagsmyntbandalagi Evrópu (EMU).

Fjórar ástæður voru sérstaklega nefndar því til stuðnings. Í fyrsta lagi var mikið atvinnuleysi í Svíþjóð á þessum tíma og ekki var talið að myntsamstarfið myndi auðvelda að leysa það. Í öðru lagi var fjárhagsleg staða ríkisins ekki sterk í kjölfar þess að ríkið var að koma úr djúpri kreppu. Í þriðja lagi taldi nefndin nauðsynlegt að ítarleg og upplýst umræða ætti sér stað meðal almennings í Svíþjóð um afleiðingar upptöku evru áður en gengið yrði í myntsamstarfið. Í fjórða lagi var bent á að fjöldi annarra landa, sérstaklega Danmörk og Bretland, stæði fyrir utan samstarfið.

Þegar evran var sett á fót árið 1999 uppfyllti Svíþjóð visvitandi ekki þau skilyrði sem til þurfti til að taka hana upp, og hélt í krónuna sína. Í september 2003 var síðan kosið um hvort taka ætti upp evru í Svíþjóð. Því var hafnað með 56% atkvæða í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Síðan þá hefur sænska þjóðin að

mestu verið nokkuð klofin gagnvart evruupptöku. Frá miðju ári 2010 hefur þó skilið á milli í skoðanakönnunum og á það ugglaut rætur sínar að rekja til þeirra vandræða sem evrusvæðið hefur ratað í vegna Grikklands, Ítalíu og fleiri ríkja sem geta ekki greitt skuldir sínar. Í könnun sem gerð var í júní 2011 voru tæplega 64% Svía á móti upptöku evru. Einungis 24% vildu taka hana upp.

Sögulega hafa Svíar bent á að atvinnuvegir þjóðarinnar séu ekki þeir sömu og hjá stærstu ríkjum evrusvæðisins. Því sé erfitt fyrir landið að sveiflast með gengi myntar sem taki ekki nema að litlu leyti tillit til atvinnuvega hennar. Þess vegna henti Svíum að hafa eigin fljótandi gjaldmiðil sem fylgi innlendum sveiflum. Á árunum 2004 til 2007 var endá 3,7% meðaltalshagvöxtur innan Svíþjóðar á meðan hann var 2,4% innan evrusvæðisins.

Eftir að alþjóðlega fjármálakreppan skall á seinni hluta ársis 2008 hefur það hjálpað Svíum töluvert að vera með eigin mynt. Sænska krónan veiktist til að mynda um 23% gagnvart evru og tæplega 42% gagnvart Bandaríkjadal frá 1. september 2008 og fram í miðjan mars 2009.

Auk þess hafa Svíar ekki þurft að greiða í björgunarsjóði fyrir ríki með evru sem ratað hafa í efnahagslegar ógöngur eftir hrun.

Eftir rúmlega 5% samdrátt á árinu 2009 varð meiri hagvöxtur í fyrra í Svíþjóð en nokkru hinna norrænu ríkjanna, eða 5,6%. Talið er að hann verði 4,4% á þessu ári, sem er það hæsta á Norðurlöndum.

Ljón í vegi virks hlutabréfamarkaðar

Íslenski hlutabréfamarkaðurinn hefur verið veikburða síðustu ár. Búist er við því að líf glæðist nokkuð á markaðnum á næstu misserum en enn eru ýmsar hindranir í veginum. Þeirra á meðal eru hæg úrlausn á skuldavanda fyrirtækja og breytingar sem orðið hafa á skattalögum.

FRÉTTASKÝRING

Magnús Þorlákur Lúðvíksson
magnusl@frettabladid.is

Lítið líf hefur verið á íslenska hlutabréfamarkaðnum frá bankahruni. Síðustu misseri hefur verið unnið að því að efla markaðinn og er von á hrinu nýskráninga í Kauphöllina á næstunni. Enn er þó ýmislegt sem stendur í vegi fyrir vel starfandi hlutabréfamarkaði á Íslandi, þar á meðal hæg úrlausn á skuldavanda fyrirtækja, gjaldeyrishöftin, breytingar sem orðið hafa á skattalöggjöf og brenndir fjárfestar.

„Stærsta hindrunin er að mínu mati sú sem er helst að standa endurreisn efnahagslífsins fyrir þrífum. Það er þessi hæg úrlausn á skuldavanda fyrirtækja,“ segir Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar, og heldur áfram: „Það hefur gengið hægt að leysa mál einstakra fyrirtækja þótt það sé heldur að skána. Það hefur einnig komið í ljós að mörg þeirra fyrirtækja sem hafa lokið við endurskipulagningu eru enn illa stödd fjárhagslega. Þetta er grafalvarlegt fyrir efnahagslífið en hefur líka mikil áhrif á okkur.“

Páll nefnir einnig þá óvissu sem íslenskur sjávarútvegur hefur staðið frammi fyrir. „Rekstrarumhverfi sjávarútvegsins er með ágætum og ég held að við þessar aðstæður hefði verið efni til skráninga sjávarútvegsfyrirtækja. Eitt hvað kann endurskipulagning innan bankanna að hafa truflað

það en óvissan hefur líka haft áhrif. Sama hvaða skoðun menn hafa á því hvaða leið við eigum að fara varðandi sjávarútveginn þá heldur margra ára óvissa mjög aftur að honum,“ segir Páll.

Gylfi Magnússon, dósent við viðskiptafræðideild Háskóla Íslands, hefur skoðað sögu íslensks hlutabréfamarkaðar. Hann segir margt þurfa að betra til að markaðurinn nái aftur flugi en bætir því við að enginn eigi von á að hann nái aftur fyrri hæðum á allra næstu árum. „Það sem þarf til að hlutabréfamarkaður virki er nokkur fjöldi skráðra fyrirtækja og auk þess fjöldi kaupenda og seljenda. Núna vantar eiginlega allt af þessu. Hins vegar er allt regluverk og umgjörð til staðar,“ segir Gylfi.

Gylfi tekur undir með Páli að ljóst sé að skuldavandi fyrirtækja hafi gert það að verkum að mörg fyrirtæki hafi ekki verið tilbúin til að skrá sig á markað. Þá bendir hann á að fjárfestar séu brenndir eftir bóluna sem varð hér og verði sjálfsagt varkárir. Þrátt fyrir það séu fjölmörgir aðilar, til dæmis lífeyrissjóðir sem hafi þörf fyrir að fjárfesta í öðru en bara innistæðum og ríkisskuldabréfum sem séu það helst hafi verið í boði hér.

Páll nefnir einnig að gjaldeyrishöftin hafi fælt frá erlenda aðila sem annars væru að velja Íslandi fyrir sér sem fjárfestingarkosti. Höftin sendi þau skilaboð að hér séu hlutirnir í ólagi, skapi flækjur

KAUPHÖLL ÍSLANDS Virkni á íslenskum hlutabréfamarkaði hefur verið með minnsta móti frá hrinu íslensku viðskiptabankanna haustið 2008. FRÉTTABLAÐID/GVA

PÁLL HARÐARSON GYLFI MAGNÚSSON

fyrir fjárfesta og auki á óvissu erlendra aðila. Gylfi tekur undir að höftin flæki myndina en bendir á að þau ættu ekki endilega að torvelda að hér skapist þokkalegur innlendir hlutabréfamarkaður. „Það var nú þannig að jafnvel þegar lætin voru hvað mest á íslenska markaðnum voru mjög fáir erlendir aðilar að

kaupa íslensk hlutabréf. Það má hins vegar bæta því við að það að byggja upp sémilegan hlutabréfamarkað auðveldar að afnema höftin. Fleiri fjárfestingarkostir hér myndu valda því að eigendum aflandskróna lægi ekki jafn mikið á að fara og ella,“ segir Gylfi.

Aðspurður segir Gylfi loks að til framtíðar ætti að stefna að því að fjölga erlendum þátttakendum á íslenska markaðnum. „Krónan er eitt af því sem fælir fjárfestingu frá Íslandi meðal annars í hlutabréfum. Hlutabréfamarkaðurinn er grunnur, markaðurinn með krónur er grunnur, jafnvel þótt höftin verði farin, og svo er gengisáhætta til staðar vegna sveiflna krónunnar. Allt dregur þetta úr líkunum á

slíkum fjárfestingum en kemur kannski ekki alveg í veg fyrir þær.“

Loks bendir Páll á að skattkerfisbreytingar sem gerðar hafa verið síðustu ár hamli uppbyggingu hlutabréfamarkaðar. Fyrir það fyrsta hafi fjármagnstekjuskattur verið hækkaður sem dragi úr ásókn í hlutabréf. Þá geti nýi auðlegðarskatturinn komið í veg fyrir að vaxtarfyrirtæki skrái sig á markað. „Auðlegðarskattur er lagður á eigið fé óskráðra fyrirtækja en markaðsvirði skráðra félaga. Hlutfall markaðsvirðis og eigin fjár er alla jafn hærri en einn og það er sérstaklega hátt hjá vaxtarfyrirtækjum. Skatturinn letur því vaxtarfyrirtæki til þess að skrá sig á markað þar sem það fælist vel stæða aðila frá því að fjárfesta í fyrirtækinu. Ég hef áhyggjur af því að þetta skaði sprotfyrirtæki sem eru studd af slíkum aðilum, sem ég held að sé ekki óalgengt.“

Þá telur Páll ástæðu til að skoða það að lögfesta aftur takmarkaðan skattaafslátt til handa þeim sem kaupi hlutabréf. Frá 1984 til 2002, á vaxtarárum íslenska hlutabréfamarkaðarins, var í lögum slíkur afsláttur sem ýtti, að mati Páls, mjög undir vöxt markaðarins þrátt fyrir að um hóflegar fjárhæðir hafa verið að ræða. „Ég held að þetta hafi skipt fyrirtæki eins og Marel, Össur og Actavis, sem reyndar hét þá öðru nafni, miklu máli í sinni uppbyggingu að fá þetta fjármagn inn á markað,“ segir Páll.

Fyrirvari í ársreikningi og vafi á rekstrarhæfi

Eigið fé NTC neikvætt um 484 milljónir

VERSLUN

Þóður Snær Júlíusson
thordur@frettabladid.is

Eigið fé tiskuverslunarrisans NTC var neikvætt um 484 milljónir króna í lok síðasta árs og skuldir félagsins voru 943 milljónir króna umfram peningalegar eignir og bókfært fé félagsins. Þetta kemur fram í ársreikningi NTC sem skilað var inn til ársreikningaskráar 7. nóvember síðastliðinn.

NTC skilaði rekstrarhagnaði í fyrra upp á 21 milljón króna. Eignir félagsins eru metnar á 1,2 milljarða króna. Tæpur helmingur þeirra eru vörubirgðir og rúmlega 200 milljónir króna eru viðskiptavild. Félagið skuldar hins vegar rúmlega 1,7 milljarða króna. Þar af eru um 1,4 milljarðar króna við lánastofnanir.

Endurskoðandi félagsins gerir fyrirvara við undirskrift sína á ársreikningnum. Þar segir að „við þessar aðstæður getur leikið vafi á framtíðarrekstrarhæfi félagsins en stjórn og stjórnendur hafa unnið að samkomulagi um nýja fjármögnun félagsins við viðskiptabanka þess. Framsetning eignar og skulda í efnahagsreikningi miðast við áframhaldandi rekstur, en forsendur þess eru að félaginu tækist að standa við skuldbindingar sínar í framtíðinni.“

Síðar í ársreikningnum segir að „á árinu 2011 er fyrirhugað að samningsaðilar geri samkomulag um nýja fjármögnun félagsins, þar sem útreikningur á leiðréttingu ólöglegra lána fari fram, endurgreiðslutími lána verði lengdur og lánnum breytt úr erlendum gjaldmiðlum í íslenskar

EIFGANDINN Svava Johansen hefur stýrt NTC-tiskuvelðinu um árabíl. Í fyrra var velta verslana NTC 12,3% af heildarveltu íslenskra fataverslana.

NTC

100% í eigu Svövu Johansen.

Félagið á og rekur 13 verslanir. Á meðal þeirra eru Gallerí Sautján, Deres, Smash og Eva.

Velta árið 2010: 2,2 milljarðar króna

12,3% af heildarveltu íslenskra fataverslana 2010

krónur. Hlutfé félagsins verður aukið í tengslum við þetta samkomulag við bankann. Afborganir langtímalána næstu ára eru hluti af þeim viðræðum og er af þeim sökum ekki unnt að sundurliða þær í skýringum.“

NTC er einn stærsti smásali á fatnaði á Íslandi. Velta félagsins var 2,2 milljarðar króna á síðasta ári, sem er 12,3% af heildarveltu íslenskra fataverslana á árinu 2010. NTC er í 100% eigu Svövu Johansen. Félagið á og rekur 13 verslanir. Á meðal þeirra eru Gallerí Sautján, Deres, Smash og Eva.

Íslenski sjávarklasinn
- Fiskast best á markmiðum?

SJÁVAR KLASINN

Services included in the diagram:

- Sjávarútvegur og tengd matvælavinnsla
- Tæknibúnaður fyrir vinnslu og veiðar
- Sala og markaðssetning
- Eftirlit og stjórnun
- Flutningar og hafnarstarfsemi
- Fjármál og þjónusta
- Landgrunn og sjóefni
- Ferðabjónusta
- Rannsóknir, menntun og þjálfun
- Lífsvirk efni
- Fiskeldi

Kynningarfundur um íslenska sjávarklasann í höfuðstöðvum Marels að Austurhrauni 9 í Garðabæ á morgun, fimmtudag, kl. 15.00 til 16.30. Kynnt verða þau tækifæri sem felast í hundruðum smárra og stórra fyrirtækja í sjávarklasnum og hvernig hægt er að auka samstarf og nýta tækifærin sem best.

Dagskrá

Birna Einarsdóttir, bankastjóri Íslandsbanka, og Sigsteinn Grétarsson, forstjóri Marels á Íslandi, opna fundinn.

Þór Sigfússon hjá Íslenska sjávarklasnum kynnir umfang klasans og markmið.

Sveinn Kjartansson matreiðslumaður sýnir hvernig íslenski sjávarklasinn birtist í íslenska þorskinum.

Guðmundur Kristjánsson, forstjóri Brims, fjallar um íslenska sjávarklasann frá sjónarhóli útgerðarmanns og hvernig megi efla allan klasann.

Árni Oddur Þórðarson, stjórnarformaður Marels, flytur ávarp og hvatningu.

Einnig verða erindi frá fulltrúum Matís, TM, Matorku, Háskóla Íslands, Vísi, Grími kokki, Marko-partners, HBT International, Faxaflóahöfnum og Kerecis.

Skráning á islandsbanki.is/sjavarklasinn

TIL LEIGU

Lækjargata 2a
101 Reykjavík

Einstakt tækifæri á besta stað í bænum

- Fyrsta flokks staðsetning fyrir vandaða verslun og veitingahús
- 5 hæða bygging við Lækjargötu – 3 verslunarhæðir og 2 veislusalir (kjallari, jarðhæð 2., 3. og 4. hæð, samtals 1611 m²)
- Leigist sem heild eða í hæðum

www.reitir.is

REITIR

Vönduð umgjörð fyrir vinnandi fólk

Nánari upplýsingar veitir
Haldór Jenson
840 2100
halldor@reitir.is

Reitir fasteignafélag er stærsta þjónustufyrirtækið á sviði útleigu atvinnuhúsnæðis á Íslandi. Reitir hafa yfir að ráða fjölbreyttu fasteignasafni sem samanstendur af um 130 fasteignum sem staðsettar eru víðsvegar um landið.

BANKAHÓLFÍÐ

Þorgils Jónsson

„Teknókratarnir“

Á erfiðum tímum þarf oftast en ekki að taka erfiðar ákvarðanir og það ættu forystumenn vesturveldanna að þekkja mætavel eftir atburði síðustu missera. Á tímum þegar umdeildar og sársaukafullar aðgerðir eru næsta nauðsynlegar til að ekki fari enn verr, virðist stjórnmálamaður þó oft þverra kjark til að fylgja eftir umdeildum en þörfum úrbótum.

Það var einmitt tilfellið á Ítalíu og Grikklandi þar sem svokall- aðir „teknókratar“ hafa nú tekið við stýrinu eftir að kjörnum fulltrúum mistókst að sigla skútunni út úr gjörningaveðri.

Silvio Berlusconi lét af störfum sem forsætisráðherra Ítalíu eftir að hann reyndist ófær um að fylkja þinginu um aðhaldsaðgerðir vegna efnahagsþrenginga.

Áður hafði Georg Papandreú sagt af sér í Grikklandi þar sem hann var milli tveggja elda og sá enga leið út. Annars vegar þrýstu lánardrottinn og önnur evrulönd á um aðhaldsaðgerðir áður en landið fengi aukalán og skuldaniðurfellingu, og hins vegar reis almennigur upp gegn niðurskurði í ríkisútgjöldum.

Teknókratar eru sérfræðingar sem nálgast vandamál út frá tæknimið- uðum lausnum. Hagfræðingarnir Lúkas Papademos í Grikklandi og Mario Monti á Ítalíu taka við einstaklega krefjandi verkefnum þar sem efnahagslíf beggja ríkjanna hangir á bláþræði sökum áralangrar stöð- unar og gríðarlegra skulda.

Kosturinn við að fá slíka stjórnend- ur upp í brú er að þeir geta einmitt tekið óvinsælar ákvarðanir, sem þó eru nauðsynlegar hvort sem horft er til skemmri eða lengri tíma, án þess að setja þær í samhengi við eigin starfsferil eða arfleifð. Stjórnmála- mönnum er oft ekki síður umhugað um eigin stól og bakhlutann sem stólinn fyllir, en hagsmuni heildar- innar.

Það fer ekki milli mála að félags- lega kerfið og ríkisrekstur í löndunum fyrrnefndu er ósjálfbær. Það er hins vegar engum ljúft að þurfa að skera niður til heilbrigðismála eða hækka eftirlaunaaldur borgaranna.

Par geta teknókratarnir komið inn og skorið á hnúta sem halda aftur af framgangi nauðsynlegra umbóta.

Frá lýðræðislegu sjónarmiði er þetta fyrirkomulag þó allt annað en æskilegt til lengri tíma lítið. Meginhugmynd fulltrúalýðræðisins er einmitt að menn og konur séu valin út frá sýn þeirra á framtíðina og metin undir lok kjörtímabils út frá verkum sínum. Pólitíkin er þó oft undarleg, eins og sést til dæmis á seiglu fjórflokka-kerfisins hér á landi, og þegar vandamál eru þess eðlis að ekki er hægt að hvítta yfir þau fram að næstu kosningum þarf oft önnur meðul til.

Að sjálfsögðu væri einfaldlega best og réttast að stjórnmálamaður, kjörnir fulltrúar almennings, horfðust í augu við fyrirliggjandi vanda og leystu málin út frá almannahagsmunum. Pólitískt hugrekki er þó ekki öllum gefið og lýðskrum er mun auðveldara verkfæri í meðförum.

GAMLA BIO LEIKHUS

„HÓPURINN FLYTUR TÓNLISTINA REGLULEGA SKEMMTILEGA; STUNDUM SVO VEL AÐ MAÐUR FEKK GÆSAHUÐ“
– SILJA AÐALSTEINSDÓTTIR/TMM.LIS

„ÉG HVET FÓLK TIL AÐ FARA AÐ SJÁ ÞETTA, ÞAÐ SEM MÉR FANNT EIGINLEGA ALGJØRLEGA FRÁBÆRT VAR AÐ HAFA VALGEIR GUÐJÓNSSON Á STAÐNUM SEM LEIÐIR BANDIÐ.“
– ÚLFUR ELDJÁRNVLISTRÆNINGINN Á RUV.IS

„OG VITI MENN, HREKJU SVÍN ER BARA SKEMMTILEGUR SÖNGLEIKUR, LÖGIN FLUTT AF BRÁVUR... FYNDINN OG HÁÐSKUR, HÉR ER POTAD Í ÝMIS ÍSLENSK KAUN OG ILMUR AF JÓLASÖGU DICKENS Í FRÁSAGNARTÆKNINI. GAMAN AÐ FVI. ÞAÐ ER LÍKA AUGLJÓST AÐ LEIKARARNIR HAFU GAMAN AF VERKINU, LEGGJA SIG ALLA FRAM OG FARA Á KÖFLUM Á KOSTUM.“ – H.S.S./MBL.IS

„ÉG MYNDI MÆLA MEÐ ÞESSARI SÝNINGU FYRIR ALLA ÞÁ SEM HÖFÐU GAMAN AF LÖGUM UNGA FÓLKSINS“
– EVA G./DV.IS

„ÉG FÓR ALVEG Í NOSTALGÍUKAST“
– STELLA SIGURGEIRSDÓTTIR VLISTRÆNINGINN Á RUV.IS

SYNGDU MEÐ Á SING-ALONG!

HREKJU SVÍN

AÐEINS TVÆR SÝNINGAR EFTIR!

LAUG. 19. NÓV. KL 16:00
FÖST. 25. NÓV. KL 19:00 – ATH! „SING-ALONG“ SÝNING FYRIR SÖNGELSKA AÐDAENDUR!

MÍÐASALA Á MIDLIS EÐA Í SÍMA 563-4000.

ALLT KLÁRT

SHARP SJÓDVÉL
ER-A220

15/30 vöruflokkar
Allt að 500 PLU númer
Sjálfvirk dagsetning og tími
Hitaprentun
Íslenstur strímill
Rafrænn innri strímill
Sérstaklega fyrirferðalítill skúffa

Kr. 39.900,-

SHARP SJÓDVÉL
XE_A113B

32 vöruflokkar
Allt að 200 PLU númer
Sjálfvirk dagsetning og tími
Hitaprentun
Íslenstur strímill
Rafrænn innri strímill
Mjög auðveld í forritun

Kr. 54.900,-

SHARP SJÓDVÉL
XE_A213

Allt að 99 vöruflokkar
Allt að 1200 PLU númer
Sjálfvirk dagsetning og tími
Hitaprentun
Íslenstur strímill
Rafrænn innri strímill
Mjög auðveld í forritun

Kr. 79.900,-

ORMSSON

LÁGMÚLA 8 · SÍMI 530 2800
www.ormsson.is

SHARP
EÐALVÉL